

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

ปัญหา ยาเสพติด เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ จึงพยายามหาทางแก้ปัญหา ยาเสพติด การแก้ปัญหา ยาเสพติดนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบกับปัญหา ยาเสพติด นโยบายของรัฐบาลไทยในการแก้ปัญหา ยาเสพติดอาศัยมาตรการ ๔ ประการคือ การป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน ในการแก้ปัญหา ยาเสพติดนั้น ต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่ดี ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคนในการแก้ปัญหา ยาเสพติดล้วนแต่ต้องกระทำภายใต้ในขอบข่ายของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของไทยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งอาจเป็นที่มาของกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในอนาคต อันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการแก้ปัญหา ยาเสพติด ซึ่งจะ เป็นปัจจัยให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น กล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด วิวัฒนาการของกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของไทย ระบบการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ กฎหมายยาเสพติดของต่างประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด การดำเนินคดียาเสพติด รวมทั้งข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหา ยาเสพติดด้วย

ความหมายของคำว่า "ยาเสพติด" นั้น ได้มีบุคคลในสาขาวิชาชีฟต่าง ๆ อธิบายไว้หลายทัศนะ คุณสมบัติของยาเสพติดคือ เป็นสารที่เสพ เข้าสู่ร่างกายแล้ว ก่อให้เกิดการ เสพติด ทำให้มีความปรารถนาที่จะ เสพอยู่เสมอ มีอาการถอนยาเมื่อ

ชาคยา และสุขภาพจะทรุดโทรมลง การแบ่งประเภทของยาเสพติดกระทำไ้หลายวิธีแล้วแต่ทัศนะของบุคคล วิธีแบ่งประเภทของยาเสพติดซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายคือ การแบ่งประเภทโดยยึดถือที่มาของยาเสพติดเป็นหลัก ซึ่งแบ่งออกเป็นยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drug) และยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drug) และการแบ่งประเภทโดยยึดถือฤทธิ์หรือคุณสมบัติของยาที่มีผลต่อระบบประสาทเป็นหลัก ซึ่งแบ่งออกเป็น ประเภทออกฤทธิ์กดประสาท (Depressants) ประเภทออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulants) ประเภทออกฤทธิ์หลอนประสาท (Hallucinogens) และประเภทออกฤทธิ์ผสมหลายอย่าง (Mixed) ยาเสพติดเท่าที่ค้นพบแล้วมีอยู่กว่าร้อยชนิด มีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น เป็นเม็ท เป็นผง เป็นเกร็ด ฯลฯ มีสีต่าง ๆ กัน โทษของยาเสพติดมีมากมาย ที่สำคัญได้แก่โทษทางร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติด โทษทางเศรษฐกิจ โทษทางสังคมและโทษทางการปกครอง สาเหตุแห่งการติดยาเสพติดที่สำคัญคือสาเหตุเพราะฤทธิ์หรือคุณสมบัติของยาเสพติด สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมและสาเหตุจากตัวบุคคลผู้เสพยาเสพติดเอง

ยาเสพติดชนิดแรกที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทย คือ "ฝิ่น" สันนิษฐานว่าเผยแพร่เข้ามาตั้งแต่สมัยสุโขทัยตอนต้น ประมาณ พ.ศ. ๑๘๕๕ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเริ่มมีกฎหมายควบคุมฝิ่น คือกฎหมายลักษณะโจร ซึ่งตราขึ้นในปี พ.ศ. ๑๙๐๓ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดมากมายหลายฉบับ เริ่มแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้ออกกฎหมายห้ามปราม ผู้ขาย ผู้สูบ ผู้กินฝิ่นทั่วราชอาณาจักร รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้กำหนดโทษรุนแรงขึ้นโดยทรงตราเป็นพระราชกำหนด เมื่อวันที่เสาร์ เดือน ๙ ขึ้น ๑๔ ค่ำ จุลศักราช ๑๑๗๓ ปีมะแม รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์หมายประกาศห้ามสูบฝิ่นและค้าฝิ่น รวม ๘,๐๐๐ ฉบับ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๓๘๒ และในปีเดียวกันนั้น ได้โปรดเกล้าฯ ให้ทหารไปค้าเงินการปรามปรามฝิ่นในหัวเมืองฝ่ายใต้และฝ่ายตะวันตก ได้ยึดฝิ่นดิบและฝิ่นสุกเบ้มของกลางนำเข้ามา

๒๓๖
ยังกรุงเทพฯ ทรงจัดให้มีพระราชพิธีเผาเสียที่หน้าพระที่นั่งสุททาสวรรค์ และมีการ
สังเวทเพเจ้าให้ช่วยป้องกันมิให้มีการลักลอบขนดินเข้ามาในประเทศ พร้อมทั้งทรง
สถาปนาช่างผู้ขายดินไว้ด้วย แต่ดินก็ยังคงระบาคต่อมาไม่จบสิ้น รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใ้ทรงเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ในเรื่องดิน โดยอนุญาตให้คน
ต่างค้ำวในประเทศไทย (ส่วนใหญ่ไ้แก่คนจีน) ลูบดินและขายดินไ้โดยไม่ผิดกฎหมาย
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๙๔ ส่วนคนไทยห้ามเก็บซาก ก้วยเหตุผลเพื่อ เป็นการควบคุมดิน
ไ้ง่ายเมื่อมีการอนุญาตให้ขายและ เสพโดย เบิกเผย และ เป็นการ เพิ่มรายไ้ให้แก่อรัฐ
จากการ เก็บภาษีดิน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใ้มีพระราช
บัญญัติภาษีที่ดินขึ้นเป็นฉบับแรก เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๑๔ โดยครั้งแรก ๆ
มีเจ้าภาษีดิน ต่อมา เจ้าภาษีดินขาดทุน รัฐบาลจึง เป็นเจ้าภาษีเองในภายหลัง ต่อมา
ใ้แก้ไข เพิ่ม เก็บพระราชบัญญัตินี้ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๔ ใน พ.ศ. ๒๔๕๐
รัฐบาลไ้เข้าควบคุมการจำหน่ายและการ เสพดินเสียเอง โดยออกใบอนุญาตให้แก
ห้างร้านที่ทำการจำหน่ายดินใ้แก่ผู้เสพ ในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ รัฐบาลไ้สร้าง
โรงงานค้บและบรรจุดินขึ้นทำการค้บและบรรจุดินเข้าหลอดตามแบบที่ทำการไ้ในต่าง
ประเทศ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับ
ยาเสพติดรวม ๓ ฉบับคือ พระราชบัญญัติมอฝิ่นแลโคเคะอื่น พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อ
ควบคุมการไ้และการซื้อขายมอฝิ่นแลโคเคะอื่น พระราชบัญญัติฝิ่น พระพุทธศักราช ๒๔๖๔
มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๔ เจตนารมณ์ของกฎหมาย ฉบับนี้คือ เพื่อ
การควบคุมฝิ่น พระราชบัญญัติยาเสพติดใ้โทษ พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ มีผลบังคับ
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อปราบ
ปรามการไ้ยาเสพติดใ้โทษในทางที่ผิด รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีการตราพระราชบัญญัติฝิ่น พระพุทธศักราช ๒๔๗๒ ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นมา เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อแก้ปัญหารื่องฝิ่น รัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ๒ ฉบับ

คือพระราชบัญญัติกั้นชา พุทธศักราช ๒๔๙๗ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อควบคุมกั้นชา และพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พุทธศักราช ๒๔๘๖ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อควบคุมพืชกระท่อม รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลฯ มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว ๓ ฉบับคือ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ มีผลบังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๘) เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ คือ เพื่อควบคุมวัตถุออกฤทธิ์ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๙ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มงวดกวดขัน โดยกำหนดมาตรการและให้อำนาจในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โดยเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อควบคุมยาเสพติดให้โทษ นอกจากนี้ยังมีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๗ ซึ่งประกาศ ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งเป็นกฎหมายควบคุมฝิ่นที่สำคัญมาก และมีพระราชกฤษฎีกาควบคุมโคกภักดิ์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกฎหมายอุปกรณ์ที่ออกมาเพื่อสนับสนุนในการป้องกันมีหน้าโคกภักดิ์ที่ควบคุมไปใช้ในการผลิตยาเสพติด ณ ท้องที่ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ ๆ กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของไทยที่ตราขึ้นมาในสมัยต่าง ๆ ได้ถูกยกเลิกไปแล้วเป็นจำนวนมาก ส่วนที่ยังมีผลบังคับในปัจจุบันมีอยู่ ๕ ฉบับ คือพระราชบัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๙๒ (รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ เรื่องยาเสพติดได้เกิดเป็นคดีขึ้นสู่ศาลอยู่เสมอ และมีคำพิพากษากฎีกาในเรื่องยาเสพติดที่น่าสนใจอยู่เป็นจำนวนมาก

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของต่างประเทศ ซึ่งกำหนดโทษทางอาญาสำหรับ ผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ญี่ปุ่น ฮองกง ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และอังกฤษ

การควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ คือการร่วมมือกันระหว่างประเทศ ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเสพติด ได้เริ่มมีขึ้นอย่างจริงจัง เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ซึ่งได้มีการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องยาเสพติดหลายครั้งและมีอนุสัญญา เรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก แต่อนุสัญญาต่าง ๆ ดังกล่าวได้ถูกยกเลิกแล้ว เป็นส่วนใหญ่ อนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดที่สำคัญและมีผลบังคับ ในปัจจุบันมี ๒ ฉบับคือ อนุสัญญาเกี่ยวกับว่าด้วยยาเสพติดปี ๑๙๖๑ ซึ่งแก้ไขโดย พิธีสาร แก้ไขอนุสัญญาเกี่ยวกับว่าด้วยยาเสพติดปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ฉบับปี ๑๙๗๒ วัตถุประสงค์ ของอนุสัญญานี้คือเพื่อควบคุมการผลิต การค้า การนำเข้าและการส่งออก ซึ่งยา เสพติด และควบคุมให้ใช้ยาเสพติดเพื่อวัตถุประสงค์ในทางการแพทย์และทางวิทยาศาสตร์ เท่านั้น รวมทั้งการต่อต้านการ เสพยาเสพติดด้วย และอนุสัญญาว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาท ค.ศ. ๑๙๗๑ เจตนารมณ์ของอนุสัญญานี้คือ เพื่อควบคุมมิให้ มีการนำวัตถุออกฤทธิ์ไปใช้ในทางที่ผิด

รัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยตั้งแต่ครั้งยังปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช จนถึงปัจจุบัน ได้พยายามปราบปรามยาเสพติดตลอดมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เป็น ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ให้เลิกการ เสพและจำหน่ายฝิ่นตั้งแต่ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๘ แต่มติของรัฐบาลดังกล่าวไม่สัมฤทธิ์ผล เพราะกระทรวง การคลังได้เสนอว่า ถ้าเลิกการ เสพและจำหน่ายฝิ่นตามกำหนดดังกล่าวแล้ว จะเกิด ความเสียหายหลายประการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติใหม่เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ให้เลื่อนการยกเลิกการ เสพและจำหน่ายฝิ่นออกไปจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๔๘๘ แต่เมื่อถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ก็ยังไม่สามารถยกเลิกการ เสพและการจำหน่ายฝิ่นได้ ตามมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติได้ออกประกาศของคณะปฏิวัตินับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

ให้เลิกการ เสพผิดและยกเลิกการจำหน่ายดินที่วราชอาณาจักรโดยเด็ดขาด และเมื่อ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ เวลา ๑ นาฬิกา กระทรวงมหาดไทยก็ได้จัดการ เฆมาเครื่องอุปกรณ์ในการ เสพผิดที่ท้องสนามหลวง โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ไปบัญชาการควบคุมการ เฆมาอุปกรณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง ก่อนวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ มีการลักลอบจำหน่ายยา เสพผิดประเภทมอร์ฟินและเฮโรอีนในประเทศไทย อยู่บ้างแล้ว หลังจากที่รัฐบาลได้สั่ง เลิกการ เสพและจำหน่ายดิน ยา เสพผิดประเภท มอร์ฟินและเฮโรอีนก็ระบาคมากขึ้น เพราะผู้ที่เคยคิดเงินหันมาสูบ เฮโรอีนหรือมอร์ฟิน แทน โดยเฉพาะเฮโรอีน มีผู้นิยมเสพมาก เพราะวิธีเสพเฮโรอีนง่ายกว่า เสพผิด และสะดวกต่อการพกติดตัว เฮโรอีนจึงแพร่ระบาคไปในราชอาณาจักรอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลไทยจึงได้ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและ องค์การตำรวจสากล ซึ่งได้เปิดการประชุมว่าด้วยปัญหาการควบคุมยา เสพผิดให้โทษ ขึ้น ณ เมืองลอสแอนเจลิส ประเทศปาเกีสถานระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๓ บรรดาผู้แทนประเทศภาคีสมาชิกที่ร่วมประชุมได้มีความเห็นพ้องต้องกันว่า รัฐบาลของ ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและองค์การตำรวจสากล ควรจะได้จัดตั้งสำนักงานกลางปราบปรามยา เสพผิดให้โทษขึ้นโดยเร็ว เพื่อทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลางทำการควบคุมการปราบปรามยา เสพผิดให้โทษภายในประเทศ และประสานงาน กับหน่วยงานของต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการกลางปราบปรามยา เสพผิดให้โทษขึ้น โดยให้มีหน้าที่ดำเนินการ ป้องกันและปราบปรามยา เสพผิดให้โทษโดยเฉพาะ และทำการสืบสวนผู้มีกรณีเกี่ยวข้อง กับการค้ายา เสพผิดให้โทษระหว่างประเทศตามข้อตกลงขององค์การสหประชาชาติหรือ ตามที่องค์การตำรวจสากลหรือประเทศต่าง ๆ ขอร้องมา และทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลาง การประสานงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ รัฐบาล ได้ดำเนินการปรับปรุงคณะกรรมการกลางปราบปรามยา เสพผิดให้โทษ เสียใหม่ เพื่อให้ปฏิบัติงาน ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยยุบหน่วยงานเดิม แล้วตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ เรียกชื่อว่า "คณะกรรมการปราบปรามยา เสพผิดให้โทษ" ให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี เพื่อ

ปฏิบัติราชการ เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ คณะรัฐมนตรีชุดต่อ ๆ มา พิจารณา เห็นว่าคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษมีความสำคัญและจำเป็นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงได้มีมติอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสำนักนายกรัฐมนตรี โดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อเนื่องกันมาทุกสมัย คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ได้มีบทบาทในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ เป็นอันมาก ต่อมาคณะรัฐมนตรีสมัยนายชาตินทร กรีวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๘ ต่อสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และได้ผ่านความเห็นชอบของสภา ประกาศใช้ เป็นกฎหมาย มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีฐานะ เป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และรับผิดชอบงานธุรการ รวมทั้งมีหน้าที่ประสานงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเด็ดขาด และมีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี และในมาตรา ๔(๓) กำหนดให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของ เลขาธิการคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติความกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับไป เป็นของ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่ที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ จึงมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๔๕/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของ เลขาธิการคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ

ตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับไป เป็นของ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษจึงได้สิ้นสุดลงนับแต่นั้น เป็นต้นมา ในปัจจุบันนี้ หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดที่สำคัญของไทยได้แก่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ป.ป.ส.) สำนักงานศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษ กรมตำรวจ (ศปส.ตร.) กองกำกับการ ๗ กองบังคับการกองปราบปราม กรมตำรวจ หน่วยปราบปรามยาเสพติดให้โทษของกองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ (นปส.น.) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมตำรวจ (ศปส.บช.ตชค.) งานยาเสพติด ฝ่ายสืบสวน กองป้องกันและปราบปราม กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต ศูนย์ประสานการตรวจคัดค้านยาเสพติดให้โทษของ กองทัพบก (ศปท.ทบ.) กองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้มีประเทศต่าง ๆ ส่งเจ้าหน้าที่ประสานงานค้าการปราบปรามยาเสพติดมาร่วมปฏิบัติงานอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมาร่วมปฏิบัติงานอยู่ในประเทศไทยรวม ๑๐ ประเทศคือสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฮอลแลนด์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เนเธอร์แลนด์และฟิลิปปินส์

ในต่างประเทศก็มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติด เช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานเรียกชื่อว่า Drug Enforcement Administration (DEA) เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา (United States Department of Justice) มีหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติด ในประเทศสิงคโปร์ มีสำนักงานยาเสพติดกลาง (Central Narcotic Bureau (CNB)) ตำรวจและกรมศุลกากร มีหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติดที่สำคัญ

ในประเทศไทย เมื่อมีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด ตำรวจมีหน้าที่ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดนั้นไว้ และมีอำนาจควบคุมตัวไว้เพื่อทำการสอบสวน ในระหว่างการสอบสวนอาจอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว เมื่อทำการสอบสวนเสร็จแล้วก็หน้าที่

๒๔๒
สิ่งคดี ซึ่งงานในหน้าที่ของตำรวจแต่ละชั้นก่อนจะต้องปฏิบัติตามหลัก เกณฑ์ของประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระเบียบการตำรวจ เกี่ยวกับคดี ตำรวจซึ่งเป็น
พนักงานสอบสวนต้องทำสำนวนพร้อมทั้งความเห็น เรื่องการสิ่งคดี เสนอพนักงานอัยการ
ซึ่งพนักงานอัยการจะตรวจดูสำนวนการสอบสวนแล้วทำการสิ่งคดีตามหลัก เกณฑ์ของ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และคำสั่งกรมอัยการ พนักงานอัยการมีอำนาจ
ฟ้องคดีอาญาเสพติก ซึ่งเป็นคดีอาญาต่อศาล และคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลนั้น จะ
ต้องได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อน ถ้าผู้กระทำผิดมีอายุยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์
พนักงานอัยการก็ต้องยื่นฟ้องต่อศาลคดี เด็กและ เยาวชน ถ้าผู้กระทำผิดมีอายุตั้งแต่
สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป พนักงานอัยการก็ต้องยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัด ศาลแขวง หรือ
ศาลอาญา แล้วแต่กรณี เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาแล้ว คู่ความก็มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้
ภายในบังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เมื่อคดีถึงที่สุดว่าบุคคลผู้นั้นมีความผิด ก็เป็น
หน้าที่ของฝ่ายราชทัณฑ์ที่จะทำการควบคุมตัวผู้ต้องโทษไว้ดำเนินการต่อไป งานฝ่าย
ราชทัณฑ์เป็นงานป้องกันสังคม มีหน้าที่ควบคุมป้องกันมิให้ผู้ต้องขังหลบหนี พร้อมกับ
ดำเนินการอบรมแก้ไขฟื้นฟูจิตใจให้ผู้ต้องขังกลับตน เป็นพลเมืองดี มีประโยชน์ต่อสังคม
และประเทศชาติ

กระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศหลายประเทศก็คล้ายคลึงกับของไทย
เช่นในสหรัฐอเมริกาเมื่อมีผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติก ตำรวจก็จะทำการจับกุมและ
สอบสวน แล้วพนักงานอัยการก็จะฟ้องศาลให้ศาลทำการพิจารณาพิพากษา ในประเทศ
ฝรั่งเศส เมื่อมีผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติก ตำรวจก็จะทำการจับกุมแล้วทำการ
สอบสวนโดยตำรวจฝ่ายคดีหรือพนักงานอัยการ เมื่อการสอบสวนเสร็จ อัยการก็จะ
ฟ้องศาล เพื่อให้ศาลทำการพิจารณาพิพากษา ในประเทศญี่ปุ่น เมื่อมีผู้กระทำผิดเกี่ยว
กับยาเสพติก ตำรวจก็จะจับกุม แล้วให้อัยการสอบสวน และฟ้องให้ศาลพิจารณาพิพากษา
ระบบศาลยุติธรรมของญี่ปุ่น มีวิธีพิจารณาที่แปลก คือถึงแม้จะมีคำพิพากษาเสร็จ เกิดขาด
หรือถึงที่สุดแล้วก็ตาม คู่ความมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาคดีนั้นอีกครั้งหนึ่งได้ ในเมื่อ
บุคคลใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดไปแล้ว ต่อมาปรากฏตามพยาน

๒๔๓
หลักฐานนี้หมายความว่าผู้สนับสนุนบริสุทธิตัว ส่วนโจทก์ก็มีสิทธิขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับสาธารณประโยชน์ทั่วไป

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่คืบนั้น จะต้องมีความชัดแจ้งซึ่งสามารถนำไปใช้
ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้อย่างได้ผล แต่กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด
ของไทยในปัจจุบันยังมีข้อบกพร่องหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สามารถใช้
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดรายใหญ่ ซึ่งอยู่เบื้องหลังผู้กระทำความผิดรายย่อย เนื่อง
จากขาดพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ว่าผู้กระทำความผิดรายใหญ่นั้นมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด
กับผู้กระทำความผิดรายย่อยที่ถูกจับกุมได้ ด้วยเหตุนี้ การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติดจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะต้นเหตุสำคัญของปัญหายาเสพติดคือ
ผู้กระทำความผิดรายใหญ่ซึ่งอยู่เบื้องหลังผู้กระทำความผิดรายย่อยที่ถูกจับกumnั่นเอง ดังนั้น จึง
จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของไทยโดยการบัญญัติฐานความผิด
ใหม่ขึ้นมา โดยยึดถือหลักของ Conspiracy Law เพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำความ
ผิดรายใหญ่ ซึ่งเป็นเหตุที่สำคัญของปัญหายาเสพติดมาลงโทษตามกฎหมายได้ ซึ่งจะเป็นผล
ให้การปราบปรามยาเสพติดดำเนินไปอย่างได้ผล นอกจากนี้ ควรเพิ่มอำนาจของ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและขยายขอบเขตการเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำ
ผิดที่ไม่ เชื้อหลายด้วย เพื่อให้การแกปัญหายาเสพติดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา 4

ข้อเสนอแนะ

ในการแกปัญหายาเสพติดให้ได้นั้น จะต้องใช้มาตรการทางการป้องกัน
การปราบปราม การบำบัดรักษาและการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนพร้อม ๆ กันไป
เพราะลำพังมาตรการเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งไม่อาจแก้ปัญหานี้ได้ นอกจากนั้นยัง
ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนการร่วมมือระหว่างประเทศ และ
องค์การระหว่างประเทศด้วย สำหรับมาตรการต่าง ๆ นั้น มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

๑. การป้องกัน ในที่นี้หมายถึงการป้องกันโดยการให้การศึกษา ให้ความรู้
เรื่องยาเสพติดแก่ประชาชน (Prevention Education)

การป้องกันนี้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ปัญหา ยาเสพติด เพราะ เป็นการแก้ที่ต้นเหตุของปัญหา กล่าวคือถ้าประชาชนมีความรู้ เรื่องยาเสพติดและทราบถึงพิษภัยของยาเสพติดแล้ว ก็ย่อมไม่เสพยาเสพติด เมื่อประชาชนไม่เสพยาเสพติด ก็ย่อมเป็นผลให้การผลิต การค้า การนำเข้าและส่งออกลดลงด้วย เพราะการผลิต การค้า การนำเข้าและส่งออก จะมีใ้ค้ต่อเมื่อมีผู้เสพ ตามหลักของ เหตุและผล การป้องกันยาเสพติดเท่าที่รัฐบาลทำอยู่ทุกวันนี้ เห็นว่ายังไม่เป็นการเพียงพอ และควรกระทำเพิ่มเติมดังต่อไปนี้คือ

๑.๑ กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งในประเทศ เช่น โรงเรียนทั้งของรัฐบาลและ เอกชนทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งโรงเรียนปริยัติธรรม วิทยาลัยทั้งของรัฐบาลและ เอกชนทั่วราชอาณาจักร และมหาวิทยาลัยทุกแห่ง เปิดสอนเรื่องความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาจบรรจุ เป็นวิชาบังคับในหลักสูตร ซึ่งทำการสอนโดยอาจารย์หรือวิทยากรที่ผ่านการอบรมมาแล้ว เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาและพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาปริยัติธรรมมีความรู้เรื่องยาเสพติด จะใ้ค้ไม่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคคลอื่น ๆ ต่อไป

๑.๒ เปิดอบรมความรู้เรื่องยาเสพติดแก่ข้าราชการทั่วประเทศ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนลูกจ้างของบริษัท ห้างร้านเอกชน โดยขอความร่วมมือจาก ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง โดยอาจจัดขึ้นตามหอประชุมต่าง ๆ เป็นรอบ ๆ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และนำความรู้นี้ไปเผยแพร่แก่สมาชิกในครอบครัว

๑.๓ จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีประชาชนผ่านไปมา เป็นจำนวนมากทั่วราชอาณาจักรอยู่เป็นประจำ เพื่อให้ผู้ชมนิทรรศการมีความรู้เรื่องยาเสพติด และเผยแพร่ความรู้สู่บุคคลอื่น

๑.๔ ให้บรรณาสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่นหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ทำการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดอยู่เป็นประจำ

ในการดำเนินการตาม ๑.๑, ๑.๒ และ ๑.๓ ควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับความรู้เรื่องยาเสพติดแจกแก่บุคคลต่าง ๆ ด้วย ถึงแม้ว่าการดำเนินการตาม ๑.๑,

๑.๒, ๑.๓ และ ๑.๔ จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก แต่ก็ควรกระทำอย่างเต็มความสามารถเท่าที่จะทำได้ เพราะการป้องกันนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ปัญหายาเสพติดดังกล่าวแล้ว และนอกจากนั้นควรพยายามเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชนทุกวิถีทางนอกจากวิธีการดังได้เสนอแนะไว้แล้ว

๒. การปราบปราม ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จะต้องอาศัยกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่ดี เพราะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามผู้กระทำความผิด ล้วนแต่ต้องกระทำการภายในขอบข่ายของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นอกจากนั้น ยังต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่ดีและทำงานมีประสิทธิภาพด้วย เพราะถึงแม้จะมีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่ดีเพียงไรก็ตาม แต่ถ้าหากเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายทำงานไร้ประสิทธิภาพแล้ว การปฏิบัติงานก็ย่อมจะไม่ได้ผล สำหรับแนวทางการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของไทยนั้น ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๖ ของวิทยานิพนธ์นี้ ในที่นี้จะกล่าวถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเจ้าหน้าที่หรือองค์กรในกระบวนการยุติธรรมดังนี้คือ

กฎหมายดี ไร้เจ้าหน้าที่ มีประสิทธิภาพ

๒.๑ ตำรวจ งานในหน้าที่ของตำรวจมีความสำคัญยิ่งในกระบวนการยุติธรรม เพราะตำรวจมีหน้าที่ทำการจับกุมและสอบสวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ตำรวจควรกระทำการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความตั้งใจให้มาก เพราะข้อมูลในการสอบสวนจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีต่อไป มักปรากฏอยู่เสมอว่าตำรวจกระทำหน้าที่บกพร่อง เช่น จดชื่อ ชื่อสกุลและที่อยู่ของผู้กระทำความผิดพลาด ครั้นมาถึงชั้นพนักงานอัยการก็มิได้มีการตรวจสอบ พอสืบพิจารณาพิพากษาให้หรือการลงโทษ จำเลยนั้นแล้วสั่งให้คุมประพฤติจำเลยนั้นด้วย จำเลยรายนั้นก็หนีไปเลย กล่าวคือ ไม่ยอมมาพบพนักงานคุมประพฤติและรายงานตัวตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด และพนักงานคุมประพฤติก็ไม่มีทางที่จะติดตามตัวผู้กระทำความผิดที่หลบหนีไปนั้นได้ เพราะเมื่อพนักงานคุมประพฤติไปตรวจสอบจากสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น ปรากฏว่าชื่อ ชื่อสกุล และที่อยู่ของผู้กระทำความผิดที่ปรากฏในคำฟ้องและสำนวนการสอบสวน ล้วนแต่ผิดพลาด

เพราะไม่มีอยู่ในสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น ผู้กระทำผิดจึงหลบหนีไปได้ เพราะความ
 บกพร่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยแท้ เพราะฉะนั้น ขณะทำการสอบสวน ตำรวจ
 จึงควรตรวจสอบชื่อ ชื่อสกุลและที่อยู่ของผู้กระทำผิดให้ถูกต้อง อย่าให้ถูกหลอกลวงได้
 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีต่อไป นอกจากนี้ ตำรวจไม่ควรใช้วิธีการยึดเยียด
 ของกลางให้ผู้ต้องหาเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานว่าผู้ต้องหากระทำผิด ทั้ง ๆ ที่ผู้ต้องหา
 เป็นผู้บริสุทธิ์ และไม่ควรรีบกล่าวร้ายเพื่อให้ผู้ต้องหารับสารภาพ เพราะการกระทำ
 ดังกล่าว เป็นสิ่งละเมิดกฎหมายและขัดต่อศีลธรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่รักษา
 กฎหมาย และรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมจึงไม่ควรประพฤติเช่นนั้นเสียเอง

๒.๒ พนักงานอัยการ งานในหน้าที่ของพนักงานอัยการมีความ
 สำคัญมากในกระบวนการยุติธรรม เพราะพนักงานอัยการมีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล
 และควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการควรปฏิบัติหน้าที่ด้วย
 ความซื่อสัตย์และระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรตรวจสอบสำนวนการสอบสวน
 อย่างละเอียด โดยตรวจดูข้อความที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวน และความถูกต้อง
 ของข้อความเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพราะข้อความในสำนวนการสอบสวนมักมีความผิดพลาด
 อยู่เสมอถึงกล่าวมาแล้ว เช่นในเรื่องชื่อ ชื่อสกุลและที่อยู่ของผู้ต้องหา ดังนั้น เมื่อ
 พนักงานอัยการตรวจพบความผิดพลาดก็ควรรีบทำการแก้ไขให้ถูกต้อง ก่อนที่จะยื่นฟ้อง
 ต่อศาล ในทางปฏิบัติ ในปัจจุบันมักพบอยู่เสมอว่า พนักงานอัยการมิได้ทำการตรวจสอบ
 ความถูกต้องของข้อความในสำนวน จนกระทั่ง เป็นเหตุให้ผลคดีเปลี่ยนไปจากที่ควรจะเป็น
 เช่นในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลย เคยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกมาแล้ว และมีข้อความ
 ผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งตามหลักแล้วศาลจะพิพากษาให้รอ
 การลงโทษจำเลยรายนั้นอีกไม่ได้ แต่ในสำนวนและคำฟ้องของพนักงานอัยการมิได้
 กล่าวจำเลยรายนั้นเคยถูกศาลพิพากษาให้จำคุกมาแล้ว ซึ่งเกิดจากความบกพร่อง
 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการที่มิได้ทำการตรวจสอบประวัติการกระทำผิดของ
 จำเลยให้ละเอียดถี่ถ้วน เป็นเหตุให้ศาลพิพากษาให้รอการลงโทษจำเลยรายนั้นอีก
 ทั้ง ๆ ที่ตามกฎหมายแล้วในกรณีเช่นนี้ศาลจะพิพากษาให้รอการลงโทษจำเลยรายนั้น

อีกไม่ได้ หรือ เรื่องอายุผู้กระทำผิดปรากฏอยู่เสมอว่าผู้ต้องหาให้การชั้นสอบสวนเกี่ยวกับอายุผิดไปจากความเป็นจริง และทั้งพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการก็มิได้ทำการตรวจสอบให้ถูกต้อง เช่นผู้ต้องหาอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์แล้ว แต่ให้การชั้นสอบสวนว่ามีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ ตำรวจก็หลงเชื่อ และพนักงานอัยการก็หลงเชื่อด้วย แล้วยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ทั้ง ๆ ที่โดยปกติแล้วในกรณีดังกล่าวจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลอาญา ศาลจังหวัดหรือศาลแขวงแล้วแต่กรณี ซึ่งสาเหตุแห่งความผิดพลาดดังกล่าว เกิดจากความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการทั้งสิ้น ดังนั้น ก่อนยื่นฟ้องต่อศาลพนักงานอัยการจึงควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อความที่ปรากฏในสำนวนโดยละเอียดถี่ถ้วน เสียก่อน เพื่อป้องกันความผิดพลาด

๒.๓ ศาล ศาลมีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี จึงมีความสำคัญยิ่งในกระบวนการยุติธรรม ในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ควรกระทำโดยแผนกคดียาเสพติดโดยเฉพาะ ทั้งนี้โดยออกกฎกระทรวงแบ่งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาออกเป็นแผนกคดียาเสพติด ให้นิยามาพิจารณาพิพากษา เฉพาะคดีเกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เหตุผลคือ ในปัจจุบันมีคดีเกี่ยวกับยาเสพติดขึ้นสู่ศาล เป็นจำนวนมาก และคดียาเสพติดมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ เป็นคดีที่ไม่มีผู้เสียหายดังคดีอาญาประเภทอื่น ๆ เพราะผู้เสียหายก็คือตัวผู้กระทำผิดเอง เช่นผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด ผู้ที่ได้รับโทษจากพิษภัยของยาเสพติดก็คือบุคคลผู้เสพนั่นเอง และผู้เสียหายโดยส่วนรวมก็คือสังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้ ผู้ประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดมักดำเนินงานในรูปของ "องค์กร" มีผู้ร่วมงานหลายคนและมีแผนงานลับซับซ้อนที่เรียกว่า "องค์กรอาชญากรรม" เพราะฉะนั้น ผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดียาเสพติดจึงควร เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและปัญหายาเสพติด รวมทั้งการแก้ปัญหายาเสพติด ซึ่งควร เป็นบุคคลซึ่งผ่านการอบรมมาโดยเฉพาะ โดยให้ผู้พิพากษาที่จะอยู่ประจำแผนกคดียาเสพติดได้รับการอบรมจากผู้มีความรู้เรื่องยาเสพติดเป็นอย่างดี เพื่อที่ผู้พิพากษาเหล่านี้จะได้พิจารณาพิพากษาและกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิด

๒๔๘
ได้ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ การ เปิดแผนกคดียาเสพติดดังกล่าว ยังช่วยให้การ
พิจารณาพิพากษาคดียาเสพติด เป็นไปโดยรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญห
ยาเสพติด เป็นอันมาก

การ เปิดแผนกคดียาเสพติดในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกานี้ มีผลดี
มากกว่าการจัดตั้งศาลยาเสพติด เพื่อทำการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด
โดยเฉพาะอยู่หลายประการ ประการสำคัญคือ การจัดตั้งศาลยาเสพติดมีความยุ่งยาก
และต้องใช้งบประมาณมากกว่าการ เปิดแผนกคดียาเสพติดมาก เพราะการตั้งศาลจะ
ต้องกระทำโดยพระราชบัญญัติ และต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้างสถานที่ทำการ
ของศาล และอุปกรณ์ตลอดจนต้องมีเจ้าหน้าที่ธุรการมากมาย ซึ่งต้องใช้งบประมาณ
อย่างมากมาย และเสียเวลานานมาก แต่การ เปิดแผนกคดียาเสพติดในศาลกระทำ
โดยเพียงการออกกฎกระทรวง และไม่จำเป็นต้องมีการก่อสร้างสถานที่ใหม่ จึง
สามารถกระทำได้โดยรวดเร็วและประหยัดงบประมาณได้มากกว่าการจัดตั้งศาลยาเสพติด
หลายเท่าตัว และผลการพิจารณาพิพากษาก็ไม่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้น จึง เห็นว่าการ
เปิดแผนกคดียาเสพติดในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา เป็นประโยชน์ในการ
ดำเนินคดียาเสพติด และมีความเหมาะสมกับภาวะทาง เศรษฐกิจของชาติ ในยุคปัจจุบัน
เป็นอย่างมาก

ในการพิจารณาคดียาเสพติดของศาล โดยเฉพาะ เรื่อง เสพควาให้พนักงาน
คุมประพฤติทำการสืบเสาะและพินิจทุกเรื่อง เพราะคดียาเสพติดส่วนใหญ่มีข้อ
เท็จจริงสลับซับซ้อน ซึ่งพนักงานสอบสวนอาจทำการสอบสวนได้ไม่ละเอียดพอหรืออาจ
สอบสวนผิดพลาด จึงควรให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะและพินิจ เพื่อที่ศาล
จะได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นประโยชน์ในการใช้
ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๓. การบำบัดรักษา การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด มีความสำคัญมาก
ในการแก้ปัญหายาเสพติด เพราะถ้าสามารถทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้หายขาด

ได้เป็นจำนวนมาก จำนวนผู้เสพศีกก็จะมีน้อยลง ซึ่งย่อมเป็นผลให้ปัญหาเกี่ยวกับยา เสพศีกลดลงด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงควรส่งเสริมงานการบำบัดรักษาผู้ติดยา เสพศีกโดยการกำหนดให้สถานพยาบาลต่าง ๆ ภายในราชอาณาจักรทั้งของรัฐบาลและ เอกชน เปิดรับการบำบัดรักษาผู้ติดยา เสพศีก โดยรัฐบาลให้งบประมาณสนับสนุน และจัดให้มี เครื่องมือสำหรับตรวจหาสาร เสพศีกที่ทันสมัย เช่น เครื่องมือสำหรับตรวจหาสาร เสพศีกจากปัสสาวะไว้ตามสถานพยาบาลต่าง ๆ ให้มากเพียงพอแก่ความจำเป็นเท่าที่จะกระทำได้ เพื่อให้การบำบัดรักษาผู้ติดยา เสพศีกดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากในการแก้ปัญหา ยา เสพศีก เพราะ เมื่อทางการได้ทำลายต้นยา เสพศีก เช่นฝิ่น กัญชา พืชกระท่อม ฯลฯ ในแหล่งเพาะปลูกยา เสพศีกแล้ว ก็มีความจำเป็นต้องหาพืชอื่นมา ให้บุคคลที่ครอบครองพื้นที่นั้นปลูกทดแทนยา เสพศีก เพราะ มิฉะนั้นบุคคลดังกล่าวก็จะหันมาปลูกยา เสพศีก เช่นเดิม เพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะหาพืชอื่นมา ให้บุคคลที่ครอบครองพื้นที่นั้นปลูกทดแทนยา เสพศีก เพราะฉะนั้น จึงควรส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนอย่างจริงจังโดยจัดหาพันธุ์พืชที่สามารถทำรายได้ดี และสามารถเจริญงอกงามในพื้นที่ ซึ่งเคยเป็นแหล่งปลูกยา เสพศีกได้ มามอบให้แก่บุคคลเหล่านั้น รวมทั้งจัดผู้เชี่ยวชาญดำเนินการ เพาะปลูก ไปคอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ปลูกและหางบประมาณช่วยเหลือผู้ปลูกพืชทดแทนในต่าง ๆ เช่น ปุ๋ยสำหรับบำรุงพืช ยาสำหรับกำจัดศัตรูพืชน้ำสำหรับหล่อเลี้ยงพืช และช่วยเหลือในการจำหน่ายพืชผลให้ได้ราคาดีโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนช่วยเหลือดำเนินการขนส่ง การคมนาคม เมื่อบุคคลเหล่านั้นมีรายได้จากการปลูกพืชทดแทนเป็นอย่างดี และมีความสะดวกในกิจการทั้งปวง เพราะการช่วยเหลือจากทางราชการเขาก็จะไม่ปลูกยา เสพศีกอีกอย่างแน่นอน ซึ่งจะ เป็นผลให้การแก้ปัญหา ยา เสพศีกประสบความสำเร็จในที่สุด

นอกจากการร่วมมือกันในการแก้ปัญหา ยา เสพศีกภายในประเทศแล้ว ควรมีการร่วมมือประสานงานกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และวิธีการในการแก้ปัญหา โดยส่งเสริม

๒๕๐
ให้มีเจ้าหน้าที่ของต่างประเทศที่มีความรู้ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุขภาพเสพติคมาประจำอยู่
ในประเทศไทยให้มากกว่าเดิม และเราก็ควรส่งเจ้าหน้าที่ไปประจำอยู่ในต่าง
ประเทศ เพื่อศึกษาวิธีการใหม่ ๆ และจัดให้มีการอบรม การสัมมนา การประชุมพบปะ
แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็นและแนวทางใหม่ ๆ ในการป้องกัน
และปราบปรามยา เสพติค ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศด้วย เพื่อความสำเร็จ
ในการแก้ปัญหาสุขภาพ เสพติค ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาประเทศชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย